

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-121-06

Druk nr 1241
Warszawa, 6 grudnia 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

-o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz o zmianie innych ustaw.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz o zmianie innych ustaw^{1) 2)}

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 6 dodaje się art. 6¹ w brzmieniu:

„Art. 6¹. 1. Jeżeli rozpowszechnianie utworu drogą emisji radiofonicznej lub telewizyjnej prowadzonej w sposób satelitarny ma miejsce w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, które nie zapewnia poziomu ochrony określonego w rozdziale II dyrektywy Rady Nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową (Dz.Urz. WE L 248 z 6.10.1993, str. 15; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 134) oraz gdy:

1) sygnał przekazujący utwór jest przesyłany do satelity za pośrednictwem ziemskiej stacji nadawczej znajdującej się na terytorium Rze-

czypospolitej Polskiej, uważa się, że utwór został rozpowszechniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez operatora tej stacji;

2) sygnał przekazujący utwór jest przesyłany do satelity za pośrednictwem ziemskiej stacji nadawczej znajdującej się na terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej a rozpowszechnianie utworu odbywa się na zlecenie organizacji radiowej lub telewizyjnej mającej siedzibę w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz główne przedsiębiorstwo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się, że utwór został rozpowszechniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez tę organizację.

2. Rozpowszechnianiem utworu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, drogą emisji radiofonicznej lub telewizyjnej, prowadzonej w sposób satelitarny jest jego rozpowszechnianie poprzez wprowadzenie przez organizację radiową lub telewizyjną i na jej odpowiedzialność, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do drogi przekazu prowadzącej do satelity i z powrotem na Ziemię.

3. W przypadku gdy sygnał zawierający treść utworu jest kodowany w sposób uniemożliwiający jego powszechny i nieograniczony odbiór, przepis ust. 2 stosuje się pod warunkiem równoczesnego udostępnienia przez organizację ra-

diową lub telewizyjną, lub za jej zgodą, środków do odbioru tego sygnału.

4. Satelitą jest sztuczny satelita Ziemi działający w pasmach częstotliwości, które na mocy przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.³⁾) są przeznaczone dla celów emisji sygnałów przeznaczonych do publicznego odbioru lub dla zamkniętej komunikacji pomiędzy dwoma punktami, przy czym odbiór sygnałów w obu tych przypadkach musi odbywać się w porównywalnych warunkach.”;

2) art. 79 i 80 otrzymują brzmienie:

„Art. 79. 1. Uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa:

- 1) zaniechania naruszenia;
- 2) usunięcia skutków naruszenia;
- 3) naprawienia wyrządzonej szkody:
  - a) na zasadach ogólnych albo
  - b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione, trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez

uprawnionego zgody na korzystanie z utworu;

4) wydania uzyskanych korzyści.

2. Niezależnie od roszczeń, określonych w ust. 1, uprawniony może się domagać:

1) ogłoszenia w prasie jednokrotnego albo wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie lub orzeczenia o podaniu do publicznej wiadomości części albo całości wyroku sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd;

2) zapłaty przez osobę, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, odpowiedniej sumy pieniężnej, nie niższej niż dwukrotna wysokość uprawdopodobnionych korzyści odniesionych przez sprawcę z dokonanego naruszenia, na rzecz Funduszu, o którym mowa w art. 111, gdy naruszenie jest zawinione i zostało dokonane w ramach działalności gospodarczej prowadzonej w cudzym albo we własnym imieniu, choćby na cudzy rachunek.

3. Sąd może nakazać osobie, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, na jej wniosek i za zgodą uprawnionego, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz uprawnionego, jeżeli żądanie zaniechania naruszenia lub usunięcia skutków

byłoby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwe.

4. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek uprawnionego o dalszym rozporządzeniu bezprawnie wytworzonymi przedmiotami oraz środkami i materiałami użytymi do ich wytworzenia, w szczególności sąd może orzec o ich wycofaniu z obrotu, przyznaniu uprawnionemu na poczet należnego odszkodowania lub zniszczeniu. Orzekając, sąd uwzględni wagę naruszenia oraz interesy osób trzecich.
5. Domniemywa się, że środki i materiały, o których mowa w ust. 4, są własnością osoby, która naruszyła autorskie prawa majątkowe.
6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń przed dostępem, zwielokrotnieniem lub rozpowszechnianiem utworu, jeżeli działania te mają na celu bezprawne korzystanie z utworu.
7. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub zmiany bez upoważnienia jakichkolwiek elektronicznych informacji na temat zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, a także świadomego rozpowszechniania utworów z bezprawnie usuniętymi lub zmodyfikowanymi takimi informacjami.

Art. 80. 1. Sąd właściwy do rozpoznania spraw o naruszenie autorskich praw majątkowych miejsca, w któ-

rym sprawca prowadzi działalność lub w którym znajduje się jego majątek, także przed wytoczeniem powództwa rozpoznaje, nie później niż w terminie 3 dni od dnia złożenia w sądzie, wniosek mającego w tym interes prawny:

- 1) o zabezpieczenie dowodów oraz o zabezpieczenie związanych z nimi roszczeń;
- 2) o zobowiązanie naruszającego autorskie prawa majątkowe do udzielenia informacji i udostępnienia określonej przez sąd dokumentacji mającej znaczenie dla roszczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1;
- 3) o zobowiązanie innej niż naruszający osoby do udzielenia informacji, które mają znaczenie dla roszczeń, określonych w art. 79 ust. 1, o pochodzeniu, sieciach dystrybucji, ilości i cenie towarów lub usług naruszających autorskie prawa majątkowe, jeżeli:
  - a) stwierdzono, że posiada ona towary naruszające autorskie prawa majątkowe, lub
  - b) stwierdzono, że korzysta ona z usług naruszających autorskie prawa majątkowe, lub
  - c) stwierdzono, że świadczy ona usługi wykorzystywane w działaniach naruszających autorskie prawa majątkowe, lub
  - d) została przez osobę określoną w lit. a, b lub c wskazana jako uczestnicząca w pro-

dukcji, wytwarzaniu lub dystrybucji towarów lub świadczeniu usług,

a powyższe działania mają na celu uzyskanie bezpośrednio lub pośrednio zysku lub innej korzyści ekonomicznej, przy czym nie obejmuje to działań konsumentów będących w dobrej wierze.

2. Sąd, dopuszczając dowód lub rozpatrując wnioski, o których mowa w ust. 1, zapewnia zachowanie tajemnicy przedsiębiorcy i innych tajemnic ustawowo chronionych.
3. Od obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, może uchylić się ten, kto według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego mógłby jako świadek odmówić zeznań lub odpowiedzi na zadane mu pytanie.
4. W uzasadnionych przypadkach sąd może uzależnić wydanie postanowienia o zabezpieczeniu dowodów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, od złożenia kaucji.
5. Zażalenia na postanowienia sądu w sprawach, o których mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje w terminie 7 dni.
6. Do zabezpieczenia dowodów stosuje się odpowiednio art. 733, art. 742 i art. 744-746 Kodeksu postępowania cywilnego.”;

3) art. 95 otrzymuje brzmienie:

„Art. 95. 1. Prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym fonogram lub wideogram został sporządzony.

2. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, fonogram został opublikowany, prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym fonogram został opublikowany.

3. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, fonogram nie został opublikowany i jeżeli w tym okresie został rozpowszechniony, prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym fonogram został rozpowszechniony.

4. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, wideogram został opublikowany lub rozpowszechniony, prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym miało miejsce pierwsze z tych zdarzeń.”;

4) art. 101 otrzymuje brzmienie:

„Art. 101. Do artystycznych wykonania, fonogramów, wideogramów, nadań programów, pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych stosuje się

odpowiednio przepisy art. 1 ust. 4, art. 6, art. 8 ust. 2, art. 22, 39, 51, 79 i 80.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁴⁾) w art. 753¹ w § 1 pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

- „6) należności wynikające z naruszenia autorskich praw majątkowych, praw pokrewnych i praw do baz danych oraz należności wynikające z naruszenia autorskich praw osobistych i praw osobistych do artystycznego wykonania;
- 7) należności wynikające z naruszenia patentu lub dodatkowego prawa ochronnego na wynalazek, prawa ochronnego na wzór użytkowy, prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, prawa ochronnego na znak towarowy, prawa z rejestracji oznaczenia geograficznego, prawa z rejestracji topografii układu scalonego, wyłącznego prawa do odmiany rośliny;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 286 otrzymuje brzmienie:

„Art. 286. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek uprawnionego o będących własnością naruszającego bezprawnie wytworzonych lub oznaczonych wytworach oraz środkach i materiałach, które w znacznym stopniu zostały użyte do ich wytworzenia lub oznaczenia. W szczególności sąd może orzec o ich wycofaniu

z obrotu, przyznaniu uprawnionemu na poczet zasądzonej na jego rzecz sumy pieniężnej albo zniszczeniu. Orzekając, sąd uwzględnia wagę naruszenia oraz interesy osób trzecich.”;

2) po art. 286 dodaje się art. 286¹ w brzmieniu:

„Art. 286¹. 1. Sąd właściwy do rozpoznania spraw o naruszenie praw własności przemysłowej miejsca, w którym sprawca prowadzi działalność lub w którym znajduje się jego majątek, także przed wytoczeniem powództwa, rozpoznaje, nie później niż w terminie 3 dni od dnia złożenia w sądzie lub 7 dni w przypadku sprawy szczególnie skomplikowanej, wniosek uprawnionego z patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji lub osoby, której ustawa na to zezwala:

1) o zabezpieczenie dowodów;

2) o zabezpieczenie roszczeń przez zobowiązanie naruszającego patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji do udzielenia informacji, które są niezbędne do dochodzenia roszczeń określonych w art. 287 ust. 1 i art. 296 ust. 1, o pochodzeniu i sieciach dystrybucji towarów lub usług naruszających patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji, jeżeli naruszenie tych praw jest wysoce prawdopodobne;

- 3) o zabezpieczenie roszczeń przez zobowiązanie innej niż naruszający osoby do udzielenia informacji, które są niezbędne do dochodzenia roszczeń, określonych w art. 287 ust. 1 i w art. 296 ust. 1, o pochodzeniu i sieciach dystrybucji towarów lub usług naruszających patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji, jeżeli naruszenie tych praw jest wysoce prawdopodobne oraz:
- a) stwierdzono, że posiada ona towary naruszające patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji, lub
  - b) stwierdzono, że korzysta ona z usług naruszających patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji, lub
  - c) stwierdzono, że świadczy ona usługi wykorzystywane w działaniach naruszających patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji, lub
  - d) została przez osobę określoną w lit. a, b lub c wskazana jako uczestnicząca w produkcji, wytwarzaniu lub dystrybucji towarów lub świadczeniu usług naruszających patent, dodatkowe prawo

ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji,

a powyższe działania mają na celu uzyskanie bezpośrednio lub pośrednio zysku lub innej korzyści ekonomicznej, przy czym nie obejmuje to działań konsumentów będących w dobrej wierze.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, mogą dotyczyć wyłącznie:
  - 1) firm (nazw) i adresów producentów, wytwórców, dystrybutorów, dostawców oraz innych poprzednich posiadaczy towarów lub świadczących usługi, które naruszają patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji, jak również przewidzianych odbiorców hurtowych lub prowadzących sprzedaż detaliczną tych towarów lub usług;
  - 2) ilości wyprodukowanych, wytworzonych, zbytych, otrzymanych lub zamówionych towarów lub usług naruszających patent, dodatkowe prawo ochronne, prawo ochronne lub prawo z rejestracji, a także cen uiszczonych za te towary lub usługi.
3. Sąd, dopuszczając dowód lub rozpoznając wnioski, o których mowa w ust. 1, zapewnia zachowanie tajemnicy przedsiębiorcy i innych tajemnic ustawowo chronionych.

4. Od obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, może uchylić się ten, kto według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego mógłby jako świadek odmówić zeznań lub odpowiedzi na zadane mu pytanie.
5. Na udokumentowane żądanie osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 3, uprawniony jest zobowiązany zwrócić koszty i wydatki poniesione w związku z udzieleniem informacji.
6. W uzasadnionych przypadkach sąd może uzależnić wydanie postanowienia o zabezpieczeniu dowodów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, od złożenia kaucji.
7. O zabezpieczeniach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 sąd orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.
8. Zażalenia na postanowienia sądu w sprawach, o których mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje w terminie 7 dni.
9. Do zabezpieczenia dowodów stosuje się odpowiednio art. 733, art. 742 i art. 744-746 Kodeksu postępowania cywilnego.”;

3) art. 287 otrzymuje brzmienie:

„Art. 287. 1. Uprawniony z patentu, którego patent został naruszony, lub osoba, której ustawa na to zezwala, może żądać od naruszającego patent zaniechania naruszania, wydania bezpodstaw-

nie uzyskanych korzyści, a w razie zawinionego naruszenia ponadto naprawienia wyrządzonej szkody:

a) na zasadach ogólnych albo

b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej opłacie licencyjnej albo innego stosownego wynagrodzenia, które w chwili ich dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z wynalazku.

2. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu patentu, może orzec, na wniosek uprawnionego, o podaniu do publicznej wiadomości części albo całości wyroku lub informacji o wyroku, w sposób i w zakresie określonym przez sąd.

3. Sąd może nakazać osobie, która naruszyła patent, na jej wniosek, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz uprawnionego, jeżeli zaniechanie naruszania lub orzeczenie, o którym mowa w art. 286, byłyby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwe, a zapłata stosownej sumy pieniężnej należycie uwzględniła interesy uprawnionego.”;

4) art. 290 otrzymuje brzmienie:

„Art. 290. Uprawniony, o którym mowa w art. 74, może żądać od osoby, która, nie będąc do tego upraw-

niona, zgłosiła wynalazek lub uzyskała patent, wydania uzyskanych bezpodstawnie korzyści i naprawienia szkody na zasadach ogólnych.”;

5) w art. 296:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba, której prawo ochronne na znak towarowy zostało naruszone, lub osoba, której ustawa na to zezwala, może żądać od osoby, która naruszyła to prawo, zaniechania naruszania, wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, a w razie zawinionego naruszenia ponadto naprawienia wyrządzonej szkody:

a) na zasadach ogólnych albo

b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej opłacie licencyjnej albo innego stosownego wynagrodzenia, które w chwili ich dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie ze znaku towarowego.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Do roszczeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 287 ust. 2 i 3.”.

Art. 4. W ustawie z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. Nr 128, poz. 1402 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Bazy danych podlegają ochronie określonej w ustawie niezależnie od ochrony przyznanej na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, Nr 94, poz. 658, Nr 121, poz. 843 i Nr ..., poz. ...) bazom danych spełniającym cechy utworu.”;

2) w art. 6 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Domniemywa się, że producentem jest osoba, której nazwisko lub firmę (nazwę) w tym charakterze uwidoczniło na egzemplarzach bazy danych lub której nazwisko lub firmę (nazwę) podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnieniem bazy danych.”;

3) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Producent, którego prawa do bazy danych zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa:

- 1) zaniechania naruszenia,
- 2) usunięcia skutków naruszenia,
- 3) naprawienia wyrządzonej szkody:
  - a) na zasadach ogólnych albo
  - b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności,

w przypadku gdy naruszenie jest zawinione, trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z bazy danych,

4) wydania uzyskanych korzyści.

2. Niezależnie od roszczeń, określonych w ust. 1, producent może się domagać ogłoszenia w prasie jednokrotnego albo wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie lub orzeczenia o podaniu do publicznej wiadomości części albo całości wyroku sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd.
3. Sąd może nakazać osobie, która naruszyła prawa do bazy danych, na jej wniosek i za zgodą producenta, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz producenta, jeżeli żądanie zaniechania naruszenia lub usunięcia skutków, byłoby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwe.
4. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek producenta, którego prawa zostały naruszone, o dalszym rozporządzeniu bezprawnie wytworzonymi przedmiotami oraz środkami i materiałami użytymi do ich wytworzenia, w szczególności sąd może orzec o ich wycofaniu z obrotu, przyznaniu producentowi na poczet należnego odszkodowania lub zniszczeniu. Orzeka-

jąc, sąd uwzględni wagę naruszenia oraz interesy osób trzecich.

5. Domniemywa się, że środki i materiały, o których mowa w ust. 4, są własnością osoby, która naruszyła prawa do bazy danych.”;

4) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Sąd właściwy do rozpoznania spraw o naruszenie praw do bazy danych miejsca, w którym sprawca prowadzi działalność lub w którym znajduje się jego majątek, także przed wytoczeniem powództwa rozpoznaje, nie później niż w terminie 3 dni od dnia złożenia w sądzie, wniosku mającego w tym interes prawny:

- 1) o zabezpieczenie dowodów oraz o zabezpieczenie związanych z nimi roszczeń;
- 2) o zobowiązanie naruszającego prawa do bazy danych do udzielenia informacji i udostępnienia określonej przez sąd dokumentacji mającej znaczenie dla roszczeń, o których mowa w art. 11 ust. 1;
- 3) o zobowiązanie innej niż naruszający osoby do udzielenia informacji, które mają znaczenie dla roszczeń, określonych w art. 11 ust. 1, o pochodzeniu, sieciach dystrybucji, ilości i cenie towarów lub usług naruszających prawa do bazy danych, jeżeli:

- a) stwierdzono, że posiada ona towary naruszające prawa do bazy danych, lub
- b) stwierdzono, że korzysta ona z usług naruszających prawa do bazy danych, lub
- c) stwierdzono, że świadczy ona usługi wykorzystywane w działaniach naruszających prawa do bazy danych, lub
- d) została przez osobę określoną w lit. a, b lub c wskazana jako uczestnicząca w produkcji, wytwarzaniu lub dystrybucji towarów lub świadczeniu usług,

a powyższe działania mają na celu uzyskanie bezpośrednio lub pośrednio zysku lub innej korzyści ekonomicznej, przy czym nie obejmuje to działań konsumentów będących w dobrej wierze.

- 2. Sąd, dopuszczając dowód lub rozpatrując wnioski, o których mowa w ust. 1, zapewnia zachowanie tajemnicy przedsiębiorcy i innych tajemnic ustawowo chronionych.
- 3. Od obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, może uchylić się ten, kto według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego mógłby jako świadek odmówić zeznań lub odpowiedzi na zadane mu pytanie.
- 4. W uzasadnionych przypadkach sąd może uzależnić wydanie postanowienia o zabezpieczeniu dowodów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, od złożenia kaucji.

5. Zażalenia na postanowienia sądu w sprawach, o których mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje w terminie 7 dni.
6. Do zabezpieczenia dowodów stosuje się odpowiednio art. 733, art. 742 i art. 744-746 Kodeksu postępowania cywilnego.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300 oraz z 2006 r. Nr 126, poz. 877) po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Dochodzenie roszczeń w postępowaniu cywilnym

Art. 36a. 1. Hodowca, którego wyłączne prawo zostało naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła to prawo:

- 1) zaniechania naruszania;
- 2) usunięcia skutków naruszenia;
- 3) naprawienia wyrządzonej szkody:
  - a) na zasadach ogólnych albo
  - b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej opłacie licencyjnej, która w chwili jego dochodzenia byłaby należna tytułem udzielenia przez hodowcę licencji, a w razie zawinionego naruszenia w wysokości odpowiadającej wielokrotności tego wynagrodzenia jednak nie wyższej niż jego trzykrotność;

- 4) wydania uzyskanych korzyści.
2. Niezależnie od roszczeń, określonych w ust. 1, hodowca może się domagać ogłoszenia w prasie jednokrotnego albo wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie lub orzeczenia o podaniu do publicznej wiadomości części albo całości wyroku sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd.
3. Sąd może nakazać osobie, która naruszyła wyłączne prawo, na jej wniosek i za zgodą hodowcy, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz hodowcy, jeżeli żądanie zaniechania naruszenia lub usunięcia skutków byłoby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwie.
4. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek hodowcy o dalszym rozporządzeniu bezprawnie wytworzonym materiałem siewnym lub materiałem ze zbioru oraz środkami i materiałami użytymi do ich wytworzenia, w szczególności sąd może orzec o ich wycofaniu z obrotu, przyznaniu hodowcy na poczet należnego odszkodowania lub zniszczeniu. Orzekając, sąd uwzględnia wagę naruszenia oraz interesy osób trzecich.
5. Domniemywa się, że środki i materiały, o których mowa w ust. 4, są własnością osoby, która naruszyła wyłączne prawo.

Art. 36b. 1. Sąd właściwy do rozpoznania spraw o naruszenie wyłącznego prawa miejsca, w którym sprawca prowadzi działalność lub w którym znajduje się jego majątek, także przed wytoczeniem powództwa rozpoznaje, nie później niż w terminie 3 dni od dnia złożenia w sądzie, wniosek mającego w tym interes prawny:

- 1) o zabezpieczenie dowodów oraz o zabezpieczenie związanych z nimi roszczeń;
- 2) o zobowiązanie naruszającego wyłączne prawo do udzielenia informacji i udostępnienia określonej przez sąd dokumentacji mającej znaczenie dla roszczeń, o których mowa w art. 36a ust. 1;
- 3) o zobowiązanie innej niż naruszający osoby do udzielenia informacji, które mają znaczenie dla roszczeń, określonych w art. 36a ust. 1, o pochodzeniu, sieciach dystrybucji, ilości i cenie towarów lub usług naruszających wyłączne prawo, jeżeli:
  - a) stwierdzono, że posiada ona towary naruszające wyłączne prawo, lub
  - b) stwierdzono, że korzysta ona z usług naruszających wyłączne prawo, lub
  - c) stwierdzono, że świadczy ona usługi wykorzystywane w działaniach naruszających wyłączne prawo, lub
  - d) została przez osobę określoną w lit. a, b lub c wskazana jako uczestnicząca w produkcji, wytwarzaniu lub dystrybucji towarów lub świadczeniu usług,

a powyższe działania mają na celu uzyskanie bezpośrednio lub pośrednio zysku lub innej korzyści ekonomicznej, przy czym nie obejmuje to działań konsumentów będących w dobrej wierze.

2. Sąd, dopuszczając dowód lub rozpatrując wnioski, o których mowa w ust. 1, zapewnia zachowanie tajemnicy przedsiębiorcy i innych tajemnic ustawowo chronionych.
3. Od obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, może uchylić się ten, kto według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego mógłby jako świadek odmówić zeznań lub odpowiedzi na zadane mu pytanie.
4. W uzasadnionych przypadkach sąd może uzależnić wydanie postanowienia o zabezpieczeniu dowodów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, od złożenia kaucji.
5. Zażalenia na postanowienia sądu w sprawach, o których mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje w terminie 7 dni.
6. Do zabezpieczenia dowodów stosuje się odpowiednio art. 733, art. 742 i art. 744-746 Kodeksu postępowania cywilnego.”.

Art. 6. 1. Przepisów art. 95 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do fonogramów, których ochrona, na mocy dotychczasowych przepisów, wygasła przed dniem 23 grudnia 2002 r.

2. Jeżeli rozpoczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy korzystanie z fonogramu lub wideogramu było według przepisów dotychczasowych

dozwolone, natomiast po tym dniu wymaga zezwolenia, to może ono być dokończone, jeżeli uprawniony otrzyma stosowne wynagrodzenie.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Ustawa wdraża postanowienia dyrektyw:

Rady 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową;

Rady 93/98/EWG z dnia 29 października 1993 r. w sprawie harmonizacji czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych;

96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie prawnej ochrony baz danych;

2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej.

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych oraz ustawę z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 oraz z 2006 r. Nr 12, poz. 66 i Nr 104, poz. 708 i 711.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 186, poz. 1379.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 33, poz. 286, z 2005 r. Nr 10, poz. 68, Nr 163, poz. 1362 i Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i 1218.

UZASADNIENIE

Część ogólna

1. Cel nowelizacji

Projektowana ustawa ma na celu wdrożenie następujących aktów prawa wspólnotowego:

- 1) dyrektywy 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej;
- 2) art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy Rady 93/83/EWG w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową;
- 3) art. 3 ust. 2 i 3 dyrektywy Rady 93/98/EWG w sprawie harmonizacji czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych;
- 4) art. 7 ust. 4 dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prawnej ochrony baz danych.

Dyrektywa 2004/48/WE oraz wspomniane przepisy dyrektywy 93/83/EWG nie były do tej pory wdrożone do polskiego prawa. Wymieniony przepis dyrektywy 93/98/EWG został zmieniony dyrektywą 2001/29/WE, przy czym zmiany tej nie uwzględniono w polskiej ustawie. Natomiast wskazany przepis dyrektywy 96/9/WE został implementowany częściowo nieprawidłowo.

2. Zakres nowelizacji i ogólne założenia

Głównym celem projektowanej nowelizacji jest realizacja wymogów dyrektywy 2004/48/WE.

Dotychczasowe działania legislacyjne Wspólnoty w dziedzinie prawa własności intelektualnej ograniczały się do harmonizacji regulacji materialnoprawnych państw członkowskich (m.in. prawa znaków towarowych, wzorów przemysłowych, niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych itd.) oraz tworzenia wspólnotowych praw wyłącznych (np. Znaku Towarowego Wspólnoty, Wzoru Wspólnoty). Zagadnienia związane z egzekwowa-

niem praw własności intelektualnej, w szczególności kwestie procesowe, nie były jak dotąd przedmiotem harmonizacji. Uzasadniając unijną inicjatywę ustawodawczą w tym zakresie, wskazywano na istniejące znaczne różnice pomiędzy poziomem oraz środkami ochrony praw własności intelektualnej w poszczególnych państwach członkowskich jako na przeszkodę dla właściwego funkcjonowania Rynku Wewnętrznego. Co więcej, podnoszono, że zróżnicowany poziom ochrony praw własności intelektualnej, a więc praw stanowiących szansę na rekompensatę inwestycji poczynionych w rozwój i innowację, powoduje utratę zaufania przedsiębiorców do idei Wspólnego Rynku oraz sprzyja nieuczciwym działaniom naruszającym prawa własności intelektualnej, które wykorzystują istniejące rozbieżności w porządkach krajowych i tym samym negatywnie oddziałują na konkurencję. Zdaniem unijnego ustawodawcy brak zharmonizowanej regulacji sankcji za naruszenie praw własności intelektualnej powoduje, że powstają różnice w ryzyku i kosztach produkcji pirackich kopii w poszczególnych państwach członkowskich, co może stanowić zachętę do podejmowania działań bezprawnych w państwach o mniej rygorystycznym systemie egzekwowania praw własności intelektualnej. Harmonizacja prawa w zakresie przewidzianym dyrektywą ma spowodować poprawę funkcjonowania Wspólnego Rynku, w tym również zapobiegać stratom w pobieraniu przez państwa podatków, pozytywnie wpływać na poziom zatrudnienia w Europie oraz ochronę konsumentów. Zasadniczym celem dyrektywy jest zapewnienie równorzędnego poziomu ochrony praw własności intelektualnej we wszystkich państwach członkowskich. Podobieństwo rozwiązań krajowych ma także umożliwić rozstrzygnięcie sporów ponadgranicznych.

Zakres pojęcia „prawa własności intelektualnej” doprecyzowała Komisja Europejska w dokumencie 2005/295/WE opublikowanym 13 kwietnia 2005 r., wskazując enumeratywnie, które prawa powinny być objęte harmonizacją. Należą do nich: prawo autorskie, prawa pokrewne z prawami autorskimi, prawo sui generis twórców baz danych, prawa twórcy topografii produktów półprzewodnikowych, prawa ze znaku towarowego, prawa ze wzoru, prawa z patentu, włącznie z prawami wynikającymi z dodatkowych świadectw ochronnych, oznaczenia geograficzne, prawa ze wzoru użytkowego, prawa

wynikające z systemu ochrony odmian roślin, a także nazwy handlowe, jeżeli są one chronione jako wyłączne prawa własnościowe w danym prawie krajowym.

Prawa te są w Polsce regulowane następującymi ustawami:

- 1) ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych;
- 2) ustawą z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej;
- 3) ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych;
- 4) ustawą z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin.

Jako zasadę przyjęto, że implementacja dyrektywy, pomimo że dotyczy postępowania cywilnego, będzie dokonywana w ramach wymienionych wyżej ustaw szczególnych. Jedynym przypadkiem, który wymagał ingerencji poza ustawy szczególne, jest projektowana zmiana Kodeksu postępowania cywilnego, wynikająca z konieczności dostosowania przepisu art. 753¹ § 1 pkt 6 i 7 K.p.c. do obowiązujących przepisów ustaw szczególnych.

W celu zachowania jednolitości rozwiązań przyjętych w poszczególnych ustawach, proponuje się prowadzenie wspólnego procesu legislacyjnego.

Zmiany wynikające z wymogów pozostałych wymienionych dyrektyw dotyczą takich kwestii jak ochrona w przypadku transgranicznego przekazu satelitarnego, czas ochrony fonogramów i wideogramów oraz możliwość kumulatywnej ochrony bazy danych prawem autorskim i prawem sui generis.

Część szczegółowa

I. Dostosowanie do dyrektywy 2004/48/WE w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej

1. Domniemanie autorstwa lub własności

Domniemanie autorstwa lub własności do celów stosowania środków i procedur przewidzianych w dyrektywie jest związane z obszarem prawa autorskiego i praw pokrewnych. Projektowana zmiana przewiduje rozszerzenie stosowania domniemanie autorstwa przewidzianego w art. 5 dyrektywy na dobra chronione prawami pokrewnymi (art. 101

ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Proponuje się także wprowadzenie analogicznego domniemania w odniesieniu do producenta bazy danych (art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie baz danych).

2. Środki tymczasowe i zabezpieczające

W artykule 9 dyrektywy uregulowana jest problematyka środków tymczasowych i zabezpieczających. Istotą tych środków jest możliwość orzekania przez sądy na żądanie wnioskodawcy nakazów, które mają zapobiec możliwym naruszeniom prawa własności intelektualnej. Przesłanką wydania nakazu jest zawsze stwierdzenie naruszenia prawa własności intelektualnej. Środki tymczasowe są wydawane w celu zaprzestania zachowań polegających na naruszaniu lub zaniechaniu kontynuowania domniemanych naruszeń.

Należy przyjąć, że, co do zasady, w sposób całościowy problematykę środków tymczasowych i zabezpieczających regulują obecnie znowelizowane przepisy K.p.c. Ogólne zasady dotyczące zabezpieczenia roszczeń obejmują zabezpieczenie roszczeń z zakresu praw własności intelektualnej, w szczególności majątkowych roszczeń niepieniężnych.

Analizując kolejno poszczególne zalecenia dyrektywy, należy zwrócić uwagę na zapewnienie szybkości w wydawaniu środków tymczasowych oraz skuteczność egzekwowania zakazów. Dyrektywa przewiduje, że w razie kontynuowania domniemanych naruszeń prawa istnieje możliwość nakładania kar pieniężnych lub nakazu złożenia zabezpieczenia zapewniającego pokrycie strat poniesionych przez właściciela praw. Kara pieniężna może być powtarzająca się. Obecnie w polskich przepisach stosownie do art. 1051 K.p.c. przewidziana jest możliwość nałożenia grzywny w sytuacji niewykonania orzeczenia sądu nakazującego powstrzymanie się od wskazanego w orzeczeniu działania.

W celu zapewnienia gwarancji przed nadużywaniem środków tymczasowych dyrektywa podkreśla, że właściwe organy sądowe mogą podjąć określone środki po złożeniu przez wnioskodawcę odpowiedniego zabezpieczenia lub równoważnej gwarancji, zmierzając do zapewnienia

nia odszkodowania za wszelki uszczerbek poniesiony przez pozwanego.

Stosownie do art. 9 ust. 7 dyrektywy, w razie cofnięcia środków tymczasowych lub ich wygaśnięcia w wyniku jakiegokolwiek działania lub zaniechania wnioskodawcy lub w razie stwierdzenia, że naruszenia lub zagrożenia prawa własności intelektualnej nie było, sąd może zarządzić, aby wnioskodawca, na żądanie pozwanego, wypłacił pozwanemu stosowne odszkodowanie za wszelkie szkody poniesione w wyniku działania tych środków.

W sytuacji, gdy uprawniony albo nie wszczął w ogóle postępowania sądowego, albo też sprawę przegrał (czy to formalnie czy też merytorycznie), obowiązanemu przysługuje przeciwko niemu roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia (art. 746 § 1 K.p.c.).

Należy wskazać, że na podstawie przepisów K.p.c. istnieje obecnie możliwość uzależnienia wydania postanowienia zabezpieczającego roszczenia od wpłaty kaucji pieniężnej. Na podstawie art. 739 § 1 K.p.c. sąd może uzależnić wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanego powstałych w wyniku wykonania postanowienia o zabezpieczeniu.

Przepisy procedury nie wymieniają, w przeciwieństwie do dyrektywy, jakie konkretne postacie środków tymczasowych mogą być nakładane przez sąd. Dyrektywa wymienia takie zarządzenia jak: zajęcie lub przekazanie towarów podejrzewanych o naruszanie prawa własności intelektualnej, tak, aby zapobiec ich wprowadzeniu do obrotu lub przepływowi w kanałach handlowych.

W tym zakresie należy stwierdzić, że zgodnie z art. 755 K.p.c., w wypadku zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych sąd może udzielić zabezpieczenia w sposób, który uzna za uzasadniony w danym przypadku. W tej sytuacji należy uznać, że możliwe jest także zabezpieczenie w sposób określony w zaleceniach dyrektywy.

Stopień i forma naruszenia praw własności intelektualnej, zwłaszcza naruszenia popełniane w celach handlowych mogą uzasadniać zarządzenie przez sąd zajęcia nieruchomości i ruchomego mienia domniemanego sprawcy naruszenia, z blokadą jego rachunków bankowych i pozostałych aktywów włącznie. W tym celu można zarządzić przedłożenie dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych lub stosowny dostęp do odpowiednich informacji.

Art. 747 K.p.c. daje podstawę do zajęcia ruchomości, wierzytelności z rachunku bankowego, obciążenia nieruchomości hipoteką przymusową, a także ustanowienia zakazu zbywania lub obciążania nieruchomości, która nie ma urządzonej księgi wieczystej, lub której księga wieczysta zaginęła. Dalej idące środki zabezpieczenia są możliwe na podstawie art. 755 K.p.c., który umożliwia każdą – dowolną formę zabezpieczenia – w tym blokadę rachunku bankowego.

Przesłanką wydania środków tymczasowych jest przedstawienie okoliczności, z których wynika zagrożenie wystąpienia szkody. Wykazanie zasadności roszczenia jest uregulowane w art. 730 K.p.c. i ma zastosowanie w przypadku naruszenia praw własności intelektualnej.

Przepisy dyrektywy podkreślają, że sąd ma prawo żądania od wnioskodawcy dostarczenia wszelkich należytych dostępnych dowodów, które upewniłyby w wystarczającym stopniu, że wnioskodawca jest posiadaczem praw i to prawo wnioskodawcy jest naruszane lub takie naruszenie wkrótce nastąpi.

Środki tymczasowe mogą być wydawane w szczególności, gdy wszelkie opóźnienie mogłoby spowodować szkody nie do naprawienia bez obecności drugiej strony. Przepis dyrektywy jest zgodny z treścią art. 735 K.p.c., który stanowi, że sąd rozpoznaje wniosek o zabezpieczenie na posiedzeniu niejawnym bez wcześniejszego doręczania jego odpisu uczestnikowi.

Dyrektywa w art. 9 ust. 4 wymaga również, aby na żądanie pozwanego istniała możliwość kontroli zasadności wydanego postanowienia. Stosownie do art. 741 oraz art. 742 § 1 K.p.c. pozwany ma możliwość zarówno złożenia zażalenia na postanowienie o zabezpieczeniu, jak i

złożenia wniosku o uchylenie lub zmianę prawomocnego postanowienia w razie zmiany okoliczności stanowiących podstawę wydania postanowienia. Zgodnie z treścią art. 742 § 2 K.p.c. postanowienie w przedmiocie uchylenia lub ograniczenia zabezpieczenia może zapaść tylko po przeprowadzeniu rozprawy, zatem wymóg wysłuchania uczestnika jest spełniony.

Zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego dotyczące postępowania zabezpieczającego wprowadzają jednak przepisy regulujące inaczej zabezpieczenie w przypadkach roszczeń wskazanych w art. 753 i 753¹ – w tym we wskazanym zakresie (art. 753¹ § 1 pkt 6-8 K.p.c.). Zgodnie z tą regulacją, sąd rozpoznaje wniosek o zabezpieczenie po przeprowadzeniu rozprawy, chyba że odda wniosek (art. 753¹ § 2 K.p.c.). Wyznaczenie rozprawy w tych przypadkach jest obligatoryjne.

Stosownie do art. 9 ust. 5 dyrektywy środki tymczasowe na żądanie pozwanego mogą utracić moc, jeżeli wnioskodawca nie wszczyna w odpowiednim czasie i przed właściwym sądem procedury prowadzącej do decyzji merytorycznej. Termin do wniesienia powództwa określa sąd. Powinien nie przekraczać 20 dni roboczych lub 31 dni kalendarzowych, zależnie od tego, który jest dłuższy.

Powyższy wymóg jest spełniony w treści art. 744 §1 i 2 K.p.c., które przewidują upadek zabezpieczenia w razie zwrotu, odrzucenia lub oddalenia powództwa lub wniosku, a także umorzenia postępowania (§ 1), jak również w sytuacji niewniesienia w wyznaczonym w postanowieniu terminie wniosku lub pozwu, lub też wszczęcia postępowania, ale o inne roszczenie niż wskazane we wniosku o zabezpieczenie (§ 2). Termin do wniesienia wniosku lub powództwa, jeżeli wniosek o zabezpieczenie został wniesiony przed wszczęciem postępowania, nie może być dłuższy niż dwa tygodnie (art. 733 K.p.c.).

3. Środki naprawcze

Dyrektywa przewiduje, że obok możliwości dochodzenia odszkodowań sądy mogą na żądanie wnioskodawcy podejmować właściwe środki

w dniesieniu do towarów, co do których stwierdzono naruszenie prawa własności intelektualnej, a we właściwych przypadkach również w odniesieniu do materiałów i narzędzi użytych do tworzenia lub wytwarzania tych towarów.

Przepisy dyrektywy wymieniają takie środki jak: wycofanie z handlu, definitywne usunięcie z handlu, lub zniszczenie. Wykonanie tych środków powinno obciążać, co do zasady, naruszcyciela.

Rozpatrując żądania, należy brać pod uwagę zachowanie proporcjonalności między powagą naruszenia i zarządzonymi środkami, a także interesy stron trzecich.

Projektowane zmiany polegają na wprowadzeniu do ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (art. 79 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4), ustawy o ochronie baz danych (art. 11 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4), ustawy – Prawo własności przemysłowej (art. 286 ust. 1) oraz ustawy o ochronie prawnej odmian roślin (art. 36a ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4) regulacji o charakterze ogólnym, która czyni możliwym elastyczne stosowanie środków zmierzających do usunięcia skutków naruszenia, w tym środków przewidzianych w dyrektywie.

Wprowadzone zostanie również, na wzór obecnie obowiązującego w art. 80 ust. 6 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, domniemanie, że nielegalnie wytworzone przedmioty oraz materiały i środki użyte do ich wytworzenia są własnością osoby naruszającej prawo (art. 79 ust. 5 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 11 ust. 5 ustawy o ochronie baz danych, art. 36a ust. 5 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin). Z uwagi na odmienny charakter naruszeń, nie zostanie ono wprowadzone w prawie własności przemysłowej.

4. Zakazy sądowe

Na podstawie art. 11 dyrektywy, w przypadkach wydania orzeczenia sądu stwierdzającego naruszenie prawa własności intelektualnej, sądy mogą wydawać naruszającym zakaz kontynuacji naruszenia. Może być

to osiągnięte za pomocą powtarzalnej kary pieniężnej w celu zapewnienia zgodności z zakazem. Środek ten zostanie wprowadzony w art. 79 ust. 1 pkt 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 287 ust. 1 i art. 296 ust. 1 ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie baz danych oraz art. 36a ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin.

Na gruncie prawa polskiego środki prawne w tym zakresie przewiduje także Kodeks postępowania cywilnego w przepisach o egzekucji świadczeń niepieniężnych (art. 1051). Natomiast wymóg dyrektywy, dotyczący odpowiedniego stosowania przepisu dyrektywy 2001/29/WE mówiącego o odpowiedzialności pośredników, realizuje art. 422 Kodeksu cywilnego.

5. Odszkodowania

W art. 13 dyrektywa przewiduje alternatywnie dwie możliwości zasądzenia odszkodowania za naruszenie praw własności intelektualnej. Po pierwsze, sąd, ustalając wysokość odszkodowania za naruszenie praw własności intelektualnej, powinien uwzględnić wszystkie negatywne następstwa ekonomiczne naruszenia, w tym utracone zyski uprawnionego, zyski naruszydiciela osiągnięte z naruszeniem prawa oraz elementy inne niż wskaźniki ekonomiczne, w tym szkodę niemajątkową uprawnionego. Alternatywnie, w uzasadnionych przypadkach, sąd może ustalić odszkodowanie w formie ryczałtowej na podstawie takich elementów jak co najmniej opłata licencyjna, którą naruszydiciel musiałby uiścić, gdyby wystąpił do uprawnionego o zgodę na korzystanie z jego praw.

Do poszczególnych ustaw zostanie wprowadzona regulacja, przewidująca możliwość dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego albo sumy pieniężnej w wysokości, w zależności od przedmiotu ochrony, jednokrotności lub wielokrotności stosownego wynagrodzenia lub opłaty licencyjnej (art. 79 ust. 1 pkt 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 287 ust. 1 i art. 296 ust. 1 ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie

baz danych oraz art. 36a ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin).

Natomiast art. 13 ust. 2 dyrektywy, przyznający państwom członkowskim fakultatywną możliwość ustalenia, że w przypadkach naruszeń, w których brak jest subiektywnej wadliwości, dopuszczalne jest zasądzenie wydania zysków przez naruszcyciela lub zapłaty odszkodowania, którego wysokość może być wcześniej w ustawie określona, zostanie implementowany jedynie częściowo. Art. 79 ust. 1 pkt 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 287 ust. 1 i art. 296 ust. 1 ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie baz danych oraz art. 36a ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin będą przewidywać roszczenie o wydanie uzyskanych korzyści. Roszczenie takie funkcjonuje obecnie na gruncie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (art. 79 ust. 1) oraz ustawy – Prawo własności przemysłowej (art. 287 ust. 1 i art. 296 ust. 1).

6. Publikowanie decyzji sądowych

Dyrektywa zapewnia w art. 15, że, w ramach procedury sądowej w sprawie naruszenia prawa własności intelektualnej, organy sądowe mogą, na żądanie wnioskodawcy a na koszt naruszającego, zarządzić właściwe środki w celu upowszechnienia informacji dotyczącej decyzji, w tym również jej wyeksponowania i publikacji w całości lub w części.

Polskie przepisy procedury cywilnej nie znają instytucji publikacji treści orzeczenia, zatem regulacja ta jest konieczna, aby osiągnąć zgodność z zaleceniami zawartymi w art. 15 dyrektywy (art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 287 ust. 2 ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11 ust. 2 ustawy o ochronie baz danych oraz art. 36a ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin). Sposób wykonania tego środka określi sąd.

7. Środki alternatywne

Dyrektywa przewiduje, że w uzasadnionych przypadkach, związanych z działaniem nieświadomym lub bez zaniechania (bez niedbalstwa), jeżeli orzeczone na zasadach ogólnych środki mogłyby spowodować nieproporcjonalne szkody wobec osoby naruszającej prawa własności intelektualnej, sąd może zarządzić zapłacenie poszkodowanej stronie rekompensaty pieniężnej, jeżeli takowa wydaje się stronie poszkodowanej rozsądnie zadowalająca.

Wprowadzenie w ramach tzw. środków alternatywnych możliwości zapłaty rekompensaty pieniężnej nie jest znane w polskich przepisach.

Proponowana zmiana ustaw szczególnych polega na dodaniu przepisu nakazującego naruszającemu, na jego wniosek, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej kwoty pieniężnej na rzecz uprawnionego, jeżeli żądanie zaniechania naruszenia lub usunięcia skutków, byłoby dla naruszydiciela niewspółmiernie dotkliwie (art. 79 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 287 ust. 3 i art. 296 ust. 1a ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie baz danych oraz art. 36a ust. 3 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin). W przypadku praw autorskich i pokrewnych, prawa do bazy danych oraz prawa do odmiany rośliny do zastosowania tego środka będzie wymagana zgoda uprawnionego.

8. Dowody

Artykuł 6 dyrektywy dotyczy kwestii dowodowych. Podstawowym zagadnieniem jest uregulowanie sytuacji, gdy może nastąpić ujawnienie dowodów, które służą poparciu roszczeń powoda, ale znajdują się pod kontrolą strony przeciwnej. W takich przypadkach sąd może nakazać przedstawienie takich dowodów przez stronę przeciwną, pod warunkiem zapewnienia ochrony informacji poufnych.

Konkretnym dowodem dla sądu może być rozsądnej wielkości próbka znacznej liczby egzemplarzy lub jakiegokolwiek innego przedmiotu ochrony.

W kwalifikowanych przypadkach, gdy naruszenie jest popełnione na skalę handlową, sąd może nakazać, w miarę potrzeb i na wniosek strony, przekazanie dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych, które znajdują się pod kontrolą strony przeciwnej, pod warunkiem ochrony informacji poufnych.

Postępowanie dowodowe określone w dyrektywie odpowiada podstawowym zasadom wyrażonym w polskich przepisach, a mianowicie: jest kontrydiktoryjne, czyli odbywa się jedynie na wniosek uprawnionego oraz uwzględnia kontrolę sądową zasadności wniosku, z czym związana jest konieczność uzasadnienia zasadności roszczeń.

W szczególności umożliwia się stronom zgłaszanie wniosków dowodowych obejmujących dowód z dokumentów lub przedmiotów znajdujących się w posiadaniu strony przeciwnej.

Dyrektywa wymaga ponadto zastosowania środków w celu zapewnienia poufności informacji uzyskanych na podstawie dowodów przedstawionych przez stronę przeciwną. Obowiązek ten spoczywa na sędzie oraz na stronie wnoszącej. Sąd, podejmując czynności procesowe będące skutkiem uwzględnienia wniosku, musi skutecznie zabezpieczać poufność informacji przed dostępem do nich osób trzecich.

W celu zapewnienia pełnej zgodności, projekt zmian przewiduje odpowiednie uregulowania w ustawach szczegółowych (art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 286¹ ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie baz danych, art. 36b ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin).

W związku z art. 7 dyrektywy w zakresie środków ochrony dowodów należy wprowadzić szybkie i skuteczne środki tymczasowe zapewniające zabezpieczenie dowodów dotyczących zarzucanego naruszenia. Koniecznym warunkiem jest zapewnienie ochrony informacji poufnych.

W katalogu dowodów opisanym w dyrektywie wymienia się: szczegółowy opis z pobieraniem próbek lub bez, zajęcie fizyczne naruszających prawo towarów, a także, we właściwych przypadkach, materiałów i narzędzi użytych do produkcji i/lub dystrybucji tych towarów oraz związanych z nimi dokumentów.

Środki te można podjąć bez wysłuchania drugiej strony, spełnione muszą być jednak dodatkowe przesłanki: jakiegokolwiek opóźnienie może spowodować szkodę nie do naprawienia dla właściciela praw lub istniejące dające się udowodnić ryzyko zniszczenia dowodów.

Zabezpieczenie dowodów powinno być uzależnione od złożenia przez wnioskodawcę odpowiedniej gwarancji lub równoważnego zabezpieczenia w celu rekompensaty uszczerbku poniesionego przez pozwanego. W istocie chodzi w tym przypadku o kaucję, której wysokość określa sąd.

Omawiane środki mają charakter przedprocesowy. Z tego względu postanowienie o zabezpieczeniu dowodów upadnie, jeżeli wnioskodawca nie wniesie powództwa (postępowania prowadzącego do podjęcia decyzji merytorycznej). Utrata mocy postanowienia zabezpieczającego dowody, zgodnie z zaleceniem dyrektywy, może być uzależniona od żądania pozwanego i ma pozostawać bez uszczerbku dla możliwych jego roszczeń o odszkodowanie.

Wydając postanowienie o zabezpieczeniu dowodów, sąd musi określać termin do wniesienia powództwa. Termin ten, zgodnie z zaleceniami dyrektywy, nie może przekroczyć 31 dni kalendarzowych. Alternatywny termin 20 dni roboczych proponowany w dyrektywie, należy pominąć z uwagi na brak praktyki obliczania „dni roboczych” w przepisach proceduralnych.

Generalnym założeniem dla przepisów określających przebieg postępowania zabezpieczającego dowody jest z jednej strony zapewnienie szybkości i skuteczności zabezpieczenia, z drugiej gwarancji przed nadużyciami. W zakresie zapewnienia szybkości postępowania, zabezpieczając dowody przewiduje się możliwość rozpoznania wniosku przed jego doręczeniem pozwanemu. Wydanie postanowienia może

też nastąpić bez wysłuchania drugiej strony. Odpowiednio wykorzystać można w tym zakresie istniejące przepisy K.p.c. dotyczące zabezpieczenia dowodów.

W ramach gwarancji procesowych pozwany powinien uzyskać możliwość domagania się zmiany lub uchylenia zabezpieczenia dowodów (art. 742 K.p.c.).

Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje obecnie również konieczności składania zabezpieczenia w jakiegokolwiek formie, w tym kaucji, przez wnioskującego o zabezpieczenie dowodów. Kaucja znajduje się w obecnie obowiązujących przepisach ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i proponuje się jej wprowadzenie do pozostałych ustaw (art. 80 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 286¹ ust. 3 ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11a ust. 3 ustawy o ochronie baz danych, art. 36b ust. 3 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin).

Polskie przepisy nie przewidują samoistnej odpowiedzialności odszkodowawczej na okoliczność zabezpieczenia dowodów w przypadku ustalenia braku naruszenia prawa lub braku zagrożenia naruszenia. Dyrektywa w sposób wyraźny formułuje obowiązek zapewnienia podstawy prawnej do realizacji roszczenia odszkodowawczego. Zastosowanie znajdują tu art. 746 K.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania art. 745 K.p.c.

W ramach postępowania dowodowego ostrożnie natomiast traktować należy wprowadzenie środków ochrony tożsamości świadków. Polskie przepisy procedury cywilnej nie znają pojęcia zabezpieczenia danych osobowych świadka. Zalecenie dyrektywy odnosi się do instytucji świadka incognito, znanej procedurze karnej. W tej sytuacji, w szczególności, że dyrektywa wskazuje jedynie na możliwość, a nie konieczność, wprowadzenia takich środków ochronnych, należy uznać je za zbędne i nie proponować jakichkolwiek zmian w tym zakresie.

9. Prawo do informacji

Artykuł 8 dyrektywy wprowadza w ramach postępowania sądowego dotyczącego naruszenia prawa własności intelektualnej środki prawne zapewniające uzyskanie informacji o pochodzeniu i zasadach dystrybucji towarów lub usług naruszających prawo własności intelektualnej.

Wnioski w tym przedmiocie przewiduje jedynie ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Wprowadzenie stosownych regulacji do wspomnianych ustaw jest konieczne dla spełnienia wymogów dyrektywy. Zasadą powinno być działanie na wniosek osoby uprawnionej. Przesłankami żądania powinno być wykazanie przez powoda zasadności i proporcjonalności uzyskania informacji.

Wniosek powinien opierać się co najmniej na uprawdopodobnieniu naruszenia praw własności intelektualnej. Rozpoznając wniosek sąd może nakazać przedstawienie informacji o pochodzeniu i sieciach dystrybucji towarów lub usług naruszających prawo własności intelektualnej. Nakaz może być skierowany do: (a) naruszającego lub innej osoby, u której stwierdzono posiadanie na skalę handlową towarów naruszających prawo (b) lub stwierdzono wykonywanie na skalę handlową usług naruszających prawo (c) lub stwierdzono dostarczanie na skalę handlową usług stosowanych w działaniach naruszających prawo. Nakaz może dotyczyć również innych osób, które zostały przez osobę określoną w lit. a), b) lub c) wskazane jako zaangażowane w produkcję, wytwarzanie lub dystrybucję towarów albo dostarczanie usług.

Cel dyrektywy powinien zostać osiągnięty, jeżeli informacje, o które może ubiegać się powód będą scharakteryzowane jako takie, które bezpośrednio dotyczą naruszenia praw własności intelektualnej oraz są niezbędne do określenia roszczeń, których domaga się powód. Omawiany wniosek, zgodnie z dyrektywą, nie powinien dotyczyć działań prowadzonych przez działających w dobrej wierze konsumentów końcowych, co ma zapewnić użycie zdefiniowanego w Kodeksie cywilnym pojęcia „konsument”.

Powyższe uwagi są związane z bardziej generalnym zapisem dyrektywy, który zapewnia uprawnionemu, o ile wynika to z innych przepisów ustawowych, prawo do otrzymywania pełniejszej informacji. Równolegle zachowują zastosowanie regulacje zapewniające przekazywanie informacji w postępowaniach cywilnych lub karnych. To samo dotyczy przepisów określających odpowiedzialność za niewłaściwe wykorzystanie prawa do informacji lub upoważniające do odmowy przekazywania informacji, które zmusiłyby osobę do przyznania się do udziału lub udziału bliskich krewnych w naruszeniu prawa własności intelektualnej. Bez uszczerbku dla zastosowania roszczeń informacyjnych są zasady zarządzania ochroną poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych.

Mając na względzie powyższe uwarunkowania, proponowana zmiana polega na wprowadzeniu do zmienianych ustaw roszczenia informacyjnego opartego na wspomnianych zasadach (art. 80 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 286¹ ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy – Prawo własności przemysłowej, art. 11a ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie baz danych, art. 36b ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin).

10. Koszty sądowe

Zgodnie z art. 14 dyrektywy koszty sądowe oraz inne wydatki poniesione przez stronę wygrywającą, które powinny być rozsądne i proporcjonalne, są pokrywane z reguły przez stronę przegrywającą.

Przepisy K.p.c. regulują szczegółowo kwestie związane z zasadami ponoszenia kosztów sądowych w sprawach cywilnych. Analiza tych przepisów wskazuje, że istnieje zgodność z zaleceniami dyrektywy.

11. Przepisy niewynikające bezpośrednio z wymogów dyrektywy

Zasadne wydaje się utrzymanie roszczenia przewidzianego w obecnym art. 79 ust. 2 ustawy o prawie autorskim przewidującego zapłatę przez naruszającego stosownej kwoty na rzecz Funduszu Promocji Twórczo-

ści. Ponieważ dyrektywa wyznacza jedynie minimalny zakres ochrony, takie uregulowanie nie będzie sprzeczne z prawem wspólnotowym.

Pozostawiono także w obecnym brzmieniu dotychczasowe przepisy art. 79 ust. 3 i 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, dotyczące ochrony technicznych zabezpieczeń oraz informacji o zarządzaniu prawami (art. 79 ust. 6 i 7).

- II. Dostosowanie do dyrektywy 93/83/EWG w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową – definicje „satelity” i „publicznego przekazu satelitarnego”

Dodanie w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych art. 6¹ ma na celu implementację definicji „satelity” i „publicznego przekazu satelitarnego”, zawartych w art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy 93/83/EWG. Zdefiniowanie tych pojęć, zdaniem ustawodawcy wspólnotowego, ma zlikwidować niepewność prawną dotyczącą nabywania praw. Definicje te określają jednocześnie miejsce przekazu i są niezbędne w celu uniknięcia jednoczesnego stosowania kilku ustawodawstw krajowych w odniesieniu do tego samego przekazu. Zgodnie z dyrektywą, publiczny przekaz satelitarny ma miejsce wyłącznie wtedy i w tym państwie członkowskim, w którym organizacja radiowa i telewizyjna kontroluje i odpowiada za sygnały będące nośnikami programu, w postaci zamkniętego łańcucha transmisyjnego, skierowanego do satelity i z powrotem na Ziemię.

W zawartej w projekcie propozycji uwzględniono terminologię używaną w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz w Prawie telekomunikacyjnym.

- III. Dostosowanie do dyrektywy 93/98/EWG w sprawie harmonizacji czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych – czas ochrony fonogramu i wideogramu

Zmiana art. 95 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych ma na celu implementację art. 3 ust. 2 i 3 dyrektywy 93/98/EWG, w brzmieniu nada-

nym dyrektywą 2001/29/WE. Przepisy te uzależniają czas ochrony fonogramu i pierwszego utrwalenia filmu od daty ich opublikowania lub rozpowszechnienia. Tymczasem w polskiej ustawie, czas trwania praw pokrewnych liczony jest od roku, w którym fonogram lub wideogram zostały sporządzone.

Projekt przewiduje także wprowadzenie stosownego przepisu przejściowego, regulującego sytuację, w których na mocy nowych przepisów wygasa prawo do fonogramu lub wideogramu „odżywa”.

IV. Dostosowanie do dyrektywy 96/9/WE w sprawie prawnej ochrony baz danych – relacje prawa sui generis do prawa autorskiego

Zmiana art. 1 ustawy o ochronie baz danych ma na celu naprawienie błędnej implementacji art. 7 ust. 4 dyrektywy 96/9/WE. Zgodnie z tym przepisem, ochrona sui generis powinna znajdować zastosowanie niezależnie od ochrony przysługującej na podstawie innych przepisów. Obecnie obowiązująca ustawa wyklucza możliwość kumulatywnej ochrony baz danych, jak również eliminuje możliwość alternatywnej ochrony, czyli uprawnienia do wyboru jej podstawy prawnej.

V. Wejście w życie ustawy

W związku z opóźnieniem implementacji dyrektywy 2004/48/WE (termin jej wdrożenia minął w dniu 29 kwietnia 2006 r.), zaproponowano 14-dniowy termin *vacatio legis*. Taki krótki termin jest zatem uzasadniony ważnym interesem państwa, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

VI. Notyfikacja przepisów technicznych

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

VII. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Ustawa spowoduje zwiększenie uprawnień podmiotów uprawnionych z tytułu: prawa autorskiego i praw pokrewnych, praw do baz danych, praw własności przemysłowej oraz praw wyłącznych do odmian roślin. Regulacja będzie także wpływać na sądy oraz podmioty dokonujące naruszeń wyżej wymienionych praw.

2. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt otrzymały następujące podmioty: Business Centre Club, Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o., Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, HBO Polska, Izba Wydawców Prasy (IWP), Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, Konfederacja Pracodawców Polskich, Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych, Krajowa Rada Izb Rolniczych, Krajowa Rada Polskiego Związku Stowarzyszeń Wynalazców i Racjonalizatorów, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT), Krajowa Rada Sądownictwa, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Polsat Cyfrowy S.A., Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT), Polska Izba Rzeczników Patentowych (PIRP), Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Polskie Media S.A, Polskie Radio S.A., Porozumienie „Łazienki Królewskie”, Radio ESKA S.A., Radio Maryja, Radio Muzyka Fakty Sp. z o.o., Radio ZET Sp. z o.o., Sekretariat Kultury i Środków Przekazu NSZZ „Solidarność” w Warszawie, Stowarzyszenie Aktorów Filmowych i Telewizyjnych SAFT, Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP, Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka”, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych (SDF), Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Stowarzyszenie Ochrony Własności Przemysłowej (SOWP), Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy, Stowarzyszenie

Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów, Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania PRO, Stowarzyszenie Radia Publicznego w Polsce, Stowarzyszenie Twórców Ludowych, Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych, Telewizja Polsat S.A., Telewizja Polska S.A., Telewizja Trwam, TV Puls, TVN S.A., Zrzeszenie Rzeczników Patentowych Prowadzących Kancelarie, Związek Artystów Scen Polskich ZASP, Związek Polskich Artystów Fotografików (ZPAF), Związek Polskich Artystów Plastyków ZPAP, Związek Producentów Audio-Video ZPAV, Związek Stowarzyszeń Artystów Wykonawców STOART, Związek Twórców Odmian Roślin Uprawnych (ZTORU) oraz Związek Zawodowy Stowarzyszonych Twórców FORUM.

Projekt został także umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Uwagi do projektu zgłosiły: Agencja Literacka ANAW Sp. z o.o., Amerykańska Izba Handlowa w Polsce (AmCham), Business Software Alliance (BSA), Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o., Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, Internet Society Poland, Izba Wydawców Prasy (IWP), Koalicja Antypiracka, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (KRRiT), Motion Picture Association (MPA), Polsat Cyfrowy S.A., Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT), Polska Izba Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych POLFARMED, Polska Izba Rzeczników Patentowych (PIRP), Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Polskie Stowarzyszenie Wytwórców Produktów Markowych ProMarka, Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP, Stowarzyszenie Autorów i Wydawców „Polska Książka”, Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP), Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych (SDF), Stowarzyszenie Ochrony Własności Przemysłowej (SOWP), Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy, Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania PRO, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Telewizja Polsat S.A., Telewizja Polska S.A., Związek Polskich Artystów Fotografików (ZPAF), Związek Producentów Audio-Video ZPAV, Związek Twórców Odmian Roślin Uprawnych (ZTORU) oraz Związek Zawodowy Stowarzyszonych Twórców FORUM.

W części dotyczącej ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o ochronie baz danych uwzględniono uwagi:

- Związku Polskich Artystów Fotografików (ZPAF) dotyczące konieczności określenia wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi roszczeniami,
- Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych (SDF) sugerującego konieczność doprecyzowania sposobów dalszego rozporządzenia bezprawnie wytworzonymi przedmiotami oraz środkami i materiałami użytymi do ich wytworzenia,
- Stowarzyszenia Autorów i Wydawców „Polska Książka”, Stowarzyszenia Autorów ZAiKS, Canal+ Cyfrowy Sp. z o.o., Koalicji Antypirackiej, Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji (PIIT), Stowarzyszenia Polski Rynek Oprogramowania (PRO), Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (KRRiT), Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych (SDF), Stowarzyszenia Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych (SAWP), Związku Polskich Artystów Fotografików (ZPAF) oraz Amerykańskiej Izby Handlowej w Polsce (AmCham), wskazujących na zasadność utrzymania roszczenia o odszkodowanie w wysokości dwu- i trzykrotności stosownego wynagrodzenia,
- Koalicji Antypirackiej dotyczącą pozostawienia obecnie obowiązującego roszczenia o zapłacenie stosownej kwoty na rzecz Funduszu Promocji Twórczości,
- Stowarzyszenia Artystów (ZAiKS) i Związku Polskich Artystów Fotografików (ZPAF) sugerujące zasadność pozostawienia środków przewidzianych obecnie w art. 80 ust. 3-6 prawa autorskiego. Stosowne przepisy zawarto w projektowanym art. 79 ust. 4 i 5. Realizuje to także postulat zgłaszany przez Związek Zawodowy Stowarzyszonych Twórców FORUM.

Częściowo uwzględniono uwagi:

- ZAiKS, Canal+, Cyfrowego Polsatu, SAWP, TVP, KRRiT i SDF, dotyczące przepisów implementujących definicję „satelity” i „publicznego

przekazu satelitarnego” z dyrektywy 93/83/EWG. Przepisy przeredagowano,

- ZAiKS, Koalicji Antypirackiej, SAWP, ZPAF, AmCham oraz Stowarzyszenia ProMarka dotyczące środków alternatywnych, zasądzanych na wnioski naruszającego. Wprowadzono wymóg zgody uprawnionego,
- ZAiKS dotyczącą prawa do informacji. Przepisy przeredagowano.

Nie uwzględniono uwag:

- wykraczających poza zakres projektowanych zmian, z wyjątkiem uwagi Telewizji Polsat dotyczącej umożliwienia kumulatywnej ochrony baz danych prawem autorskim i prawem sui generis. Uniemożliwienie takiej ochrony powoduje zawężenie praw osób uprawnionych, co jest nieprawidłowe nie tylko ze względu na wymogi dyrektywy 96/9/WE, ale także dyrektywy 2004/48/WE,
- IWP oraz Konfederacji Lewiatan dotyczących ujednoczenia w ustawie stosowania wyrazów „twórca” i „uprawniony”. Stosowanie dwóch różnych pojęć jest zamierzone, gdyż zwrot „uprawniony” ma szersze znaczenie,
- BSA sugerującego konieczność wprowadzenia regulacji kosztów procesowych. Kwestie te reguluje K.p.c.,
- ZPAF kwestionującego zasadność wprowadzenia roszczenia o usunięcie skutków naruszenia,
- ZAiKS kwestionującego zasadność wprowadzenia roszczenia o wydanie uzyskanych korzyści – wskazywany przepis dyrektywy jest fakultatywny i dopuszcza proponowane w projekcie rozwiązanie, które ponadto funkcjonuje obecnie,
- IWP i Konfederacji Lewiatan, postulujących wprowadzenie odrębnej regulacji odszkodowania w przypadku naruszeń niezawinionych – zaproponowana formuła wydaje się trudna w realizacji,
- ZPAF kwestionującego rezygnację z objęcia nowelizacją przedmiotów służących do wytworzenia egzemplarzy lub przedmiotów, przy których użyciu dokonano naruszenia – uwaga jest niezrozumiała,

- KRRiT, SDF, ZAiKS, MPA, SBP, Canal+, Koalicji Antypirackiej, SAWP, Związku FORUM, Internet Society Poland i Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji dotyczących technicznych zabezpieczeń oraz informacji na temat zarządzania prawami – stosowne rozwiązania zostaną zaproponowane w kolejnej nowelizacji ustawy,
- Stowarzyszenia PRO postulującego zwolnienie podmiotu uprawnionego i organizacji zbiorowego zarządzania z kosztów sądowych przy dochodzeniu roszczeń – rozwiązanie niezgodne z zasadami K.p.c.,
- Stowarzyszenia „Polska Książka” dotyczącej rozszerzenia roszczeń także na zapłatę wynagrodzeń i opłat przewidzianych w ustawie. Przepis dotyczy wyłącznie naruszeń prawa,
- Telewizji Polsat, sugerującej niezgodność z dyrektywą przepisu o zabezpieczeniu dowodów – jest on szerszy niż w dyrektywie, ale z nią zgodny,
- BSA i Związku FORUM postulujących wskazanie przykładowych środków zabezpieczenia dowodów,
- Telewizji Polsat dotyczącej prawa do informacji i konieczności oceny wiarygodności osoby wskazującej podmioty uczestniczące w wytwarzaniu i dystrybucji nielegalnych towarów i usług – wiarygodność oceniać będzie sąd,
- SDF i BSA dotyczących wprowadzenia odrębnej regulacji dotyczącej pośredników. Postulowany cel spełnia art. 422 Kodeksu cywilnego,
- Telewizji Polsat i SAWP, dotyczących wprowadzenia obowiązkowej kaucji w przypadku wydania postanowienia o zabezpieczeniu dowodów. Spowodowałoby to zbytne ograniczenie praw uprawnionych.

W części dotyczącej Kodeksu postępowania cywilnego uwzględniono propozycję Telewizji Polsat dotyczącą utrzymania obecnego brzmienia art. 753¹ § 2 K.p.c.

Nie wydało się natomiast konieczne wprowadzenie, postulowanego przez Koalicję Antypiracką i SAWP dodatkowego domniemania w przypadku pojedynczych egzemplarzy naruszających prawo towarów. Kon-

strukcja domniemania faktycznego, zawarta w art. 231 K.p.c. jest w tym względzie wystarczająca. Zbędne wydaje się także określenie w art. 248 K.p.c. kategorii dokumentów, co sugerował BSA, gdyż byłaby to regulacja zawężająca. Z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu do projektu nie implementowano (na co zwrócił uwagę Związek FORUM) przepisu dotyczącego „świadka incognito”.

W części dotyczącej ustawy – Prawo własności przemysłowej uwzględniono uwagi PIRP sugerującej użycie terminu „świadczanie usług” zamiast „wykonywanie”, SOWP, AmCham i Stowarzyszenia ProMarka, dotyczące ujednoczenia rozwiązań z przyjętymi w ustawie o prawie autorskim, jak również nieprawidłowego implementowania przepisu o roszczeniu informacyjnym. Częściowo zrealizowano postulaty PIRP i SOWP przez wprowadzenie wymogu zgody uprawnionego w przypadku stosowania środka alternatywnego.

Częściowo uwzględniono także propozycje POLFARMED dotyczące ryczałtowego odszkodowania oraz uwagi legislacyjne i redakcyjne zgłoszone przez PIRP i SOWP.

Nie uwzględniono uwag wykraczających poza zakres nowelizacji, a także propozycji SOWP sugerującego konieczność doprecyzowania roszczenia informacyjnego (proponowane w projekcie brzmienie jest zgodne z dyrektywą), ograniczenia roszczenia o wydanie korzyści wyłącznie do uzyskanych „bezpodstawnie” (ujednolicono rozwiązania z przyjętymi w prawie autorskim) oraz rezygnację ze środka alternatywnego.

W części dotyczącej ustawy o ochronie prawnej odmian roślin uwzględniono częściowo wątpliwości Stowarzyszenia Polskich Szkółkarzy w zakresie środka alternatywnego – wprowadzono wymóg zgody hodowcy.

Nie uwzględniono natomiast uwag ZTORU, wykraczających poza zakres nowelizacji.

Odnosnie przepisów przejściowych uwzględniono uwagę ZAiKS dotyczącą stosowania ustawy do spraw wszczętych przed jej wejściem w życie oraz uwagi redakcyjne zgłoszone przez IWP i Konfederację Lewiatan.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone przed wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

3. Skutki wejścia w życie ustawy

- a) Wpływ ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Regulacja, przez skuteczniejszą ochronę praw własności intelektualnej, może zwiększyć dochody podmiotów uprawnionych i pomóc w likwidacji obrotu nielegalnie wytworzonymi towarami, przez co będzie zapobiegać stratom w pobieraniu podatków. Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na poziom wydatków jednostek sektora finansów publicznych.

- b) Wpływ ustawy na rynek pracy

Projektowana regulacja może, przez skuteczniejszą ochronę praw przysługujących podmiotom gospodarczym zatrudniającym pracowników, pozytywnie wpłynąć na poziom zatrudnienia.

- c) Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacja będzie miała pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Zagwarantuje bowiem przestrzeganie praw własności intelektualnej będących składnikami przedsiębiorstw oraz wzmocni instrumenty walki z piractwem, negatywnie oddziałującym na konkurencję i wizerunek Polski w świecie.

- d) Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/2818/2006/DP/km

Warszawa, 16.11. 2006 r.

Pani Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz o zmianie innych ustaw, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Panią Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-121-06 - nowy tekst), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt przedmiotowej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Kazimierz M. Ujazdowski
Minister Kultury i
Dziedzictwa Narodowego

